وەقایعی کوردستان

ڕۆژنامەی فەرمی حکومەتی هەرێمی کوردستانە - وەزارەتی داد هەفتانە دەری دەکات

ژمارە (١١٤) چاپی یەکەم سالی دەیەم ٢/ئاب/٢٠١٠ زاینیی ٢١/خەرمانان/٢٧١٠ کوردی ٢١/شعبان/١٤٣١ کۆچی

114

لەم ژمارەیەدا :

* یاسای ژمارە (٢)ی سالی ٢٠١٠ — لا ١-٤
  یاسای دەستەی گشتی هەرێمی کوردستان بۆ ئەو ناوچانەی ناکۆکییان لەسەرە سالی ٢٠١٠
* یاسای ژمارە (٣)ی سالی ٢٠١٠ — لا ٥-٩
  یاسای دەستەی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان – عێراق سالی ٢٠١٠
* یاسای ژمارە (٤)ی سالی ٢٠١٠ — لا ١٠-١٥
  یاسای دەستەی سەربەخۆی مافی مرۆڤ لە هەرێمی کوردستان – عێراق سالی ٢٠١٠
* بڕیاری ژمارە (١)ی پەرلەمانی کوردستان – عێراق سالی ٢٠١٠ — لا ١٦
* بڕیاری ژمارە (٢)ی پەرلەمانی کوردستان – عێراق سالی ٢٠١٠ — لا ١٧
* بڕیاری ژمارە (٣)ی پەرلەمانی کوردستان – عێراق سالی ٢٠١٠ — لا ١٨
* بڕیاری ژمارە (٤)ی پەرلەمانی کوردستان – عێراق سالی ٢٠١٠ — لا ١٩
* پێشنیارەکانی لیژنەی دارایی و ئابووری پەرلەمانی کوردستان لەسەر ناوەڕۆکی ڕاپۆرتی حساباتی کۆتایی حکومەتی هەرێمی کوردستان بۆ سالی ٢٠٠٩ — لا ٢٠-٢١

ناونیشان: هەولێر-چوار ڕیانی عەنکاوە بالەخانەی وەزارەتی داد. .
☎ (٢٢٤٥٥١٤ - ٢٢٤٥٥٠٧ -٠٧٥٠٤٧٢١٨٤٢- ٢٢٤٥٥٠٨)

نرخی ٧٥٠ دینارە

http//:www.mojkurdistan.com
E-mail:rwk@mojkurdistan.com

The Weekly Formal Newspaper of Kurdistan Region Government (KRG), Publishing by Ministry of Justice.

وقائع كوردستان

الجريدة الرسمية لحكومة إقليم كوردستان- تصدر اسبوعياً من قبل وزارة العدل

العدد (١١٤) الطبعة الاول السنة العاشرة ٢/أب/٢٠١٠ ميلادي ٢١/خەرمانان/٢٧١٠ كوردي ٢١/شعبان/١٤٣١ هجري

في هذا العدد:

114

- قانون رقم (٢) لسنة ٢٠١٠ — ص ٢٢-٢٥
  قانون الهيئة العامة في إقليم كوردستان للمناطق المتنازع عليها لسنة ٢٠١٠
- قانون رقم (٣) لسنة ٢٠١٠ — ص ٢٦-٢٩
  قانون الهيئة حماية و تحسين البيئة في إقليم كوردستان – العراق لسنة ٢٠١٠
- قانون رقم (٤) لسنة ٢٠١٠ — ص ٣٠-٣٤
  قانون الهيئة المستقلة لحقوق الانسان في إقليم كوردستان – العراق لسنة ٢٠١٠
- قرار رقم (١) الصادرة من برلمان كوردستان – العراق لسنة ٢٠١٠ — ص ٣٥
- قرار رقم (٢) الصادرة من برلمان كوردستان – العراق لسنة ٢٠١٠ — ص ٣٦
- قرار رقم (٣) الصادرة من برلمان كوردستان – العراق لسنة ٢٠١٠ — ص ٣٧
- قرار رقم (٤) الصادرة من برلمان كوردستان – العراق لسنة ٢٠١٠ — ص ٣٨
- مقترحات لجنة شؤون المالية و الاقتصادية في برلمان كوردستان حول مضمون تقرير الحسابات النهائية لحكومة اقليم كوردستان لسنة ٢٠٠٩ — ص ٣٩-٤٠

No.:114 Date: August, 2, 2010 Vol.: 10

العنوان : اربيل- تقاطع عينكاوه- بناية وزارة العدل.
☎ (٢٢٤٥٥٠١٤ - ٠٧٥٠٤٧٣١٨٤٢ - ٢٢٤٥٥٠٠٧ - ٢٢٤٥٥٠٠٨)

http//:www.mojkurdistan.com
E-mail:rwk@mojkurdistan.com

السعر ٧٥٠ دينار

بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە
بڕیار
ژمارە (٢) ساڵی ٢٠١٠

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی لەبڕگەی (١)ی ماددەی (١٠)ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو پێمان دراوە و ، بەپاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق کردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (٦) لە ٢٠١٠/٤/٢٦ بڕیارماندا بە دەرکردنی :

یاسای ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠١٠
یاسای دەستەی گشتی هەرێمی کوردستان بۆ ئەو ناوچانەی ناکۆکییان لەسەرە

ماددەی یەکەم :

مەبەست لەم زاراوە و دەربڕینانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریانە بۆ مەبەستی ئەم یاسایە :

یەکەم : هەرێم : هەرێمی کوردستان – عێراق .

دووەم : دەستە : دەستەی گشتی لەهەرێم بۆ ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان .

سێیەم : ئەنجومەن : ئەنجومەنی دەستە .

چوارەم : سەرۆك : سەرۆکی دەستە .

پێنچەم : ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان : ئەو ناوچانەن کە لە کوردستان – عێراق بەپێچەوانەی واقعی مێژوویی و جوگرافی دابڕێنراون و ڕێکارەکانی بەعەرەب کردن و گۆڕینی ناسنامەی نەتەوەیی لەلایەن ڕژێمی بەعسەوە دەیانگرێتەوە .

ماددەی دووەم :

یەکەم :بەپێی ئەم یاسایە دەستەیەك پێکدێ بەناوی (**دەستەی گشتی لەهەرێمی کوردستان بۆ ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان**) و کەسایەتیەکی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و کارگێری هەیە و لەباری کارگێرییەوە بە سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیرانەوە دەبەسترێت .

دووەم : بارەگای دەستە لە پارێزگای هەولێری پایتەختی هەرێم دەبێ و ، دەکرێ نووسینگەی لە پارێزگاکانی هەرێم و ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان بکاتەوە .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

ماددەی سێیەم :

دەستە ئەم ئەرکانەی خوارەوە لە ئەستۆ دەگرێت :

یەکەم : بەدواداچوونی جێبەجێ کردنی ئەو مادده دەستووریانەی پەیوەندییان بە ناوچە ناکۆکی لەسەرەکانەوە هەیە بەهاوکاری و هەماهەنگی لەگەڵ لیژنەی باڵای جێبەجێ کردنی ماددەی ١٤٠ی دەستووری عێراقی فیدراڵ و لایەنە پەیوەندیدارەکان .

دووەم : هەماهەنگی و هاریکاریی کردن ، لە رێگەی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیرانەوە ، لەگەڵ دەسەڵاتەکانی فیدراڵی لە هەموو کارێکدا کە پەیوەندی هەیە بەدابین کردنی مافەکانی گەلی کوردستان لەپێناو دووبارە نەخشەکێش کردنی سنووری ئیداری هەرێم و قەرەبوو کردنەوەی زیان لێکەوتووان و لابردنی ئاسەوارەکانی سیاسەتی پاکتاوکردنی رەگەزیی و بەعەرەب کردن و کۆچ پێ کردنی بەزۆر .

سێیەم : هاریکاری و هەماهەنگی کردن لەگەڵ وەزارەتە پەیوەندیدارەکان بۆ ئاوەدانکردنەوە و پەرەپێدانی ناوچە دابڕاوەکان لە کوردستان – عێراق و بەدواداچوونی جێبەجێ کردنی پرۆژەکان تیایدا .

چوارەم : رێکخستن و بەدواداچوونی کاروباری کۆچ پێکراوان و دەرکراوان لەو ناوچانەی ناکۆکییان لە سەرە .

پێنچەم : کۆکردنەوەی و بەدیکۆمێنت کردنی بەڵگە و رووداوی مێژووی پەیوەندیدار بەناوچە ناکۆکی لەسەرەکان .

ماددەی چوارەم :

دەستە سەرۆکێکی دەبێ بەپلەی وەزیر دادەمەزرێ و ، خۆی سەرۆکی باڵایەتی و بەرپرسە لەکارەکانی و ئاراستەکردنی سیاسەتەکانی و سەرپەرشتی کردن و چاودێری کردنی و لەوەوە و بەسەرپەرشتی ئەو هەموو بڕیار و فەرمان و رێنماییەك دەردەچن و جێبەجێ دەکرێن ، لە هەموو ئەو شتانەی کە پەیوەندییان بە ئەرکی دەستە و دەسەڵاتەکانی و هەموو کاروبارە هونەری و دارایی و کارگێرییەکانیەوە هەیە ، ئەمەش بەپێی حوکمەکانی یاسا و ، بەرپرسیشە لەبەردەم ئەنجومەنی وەزیران .

ماددەی پێنچەم :

یەکەم : ئەوەی بەسەرۆکی دەستە دادەمەزرێ پێویستە ئەم مەرجانەی تێدا هەبێ :

١–دەبێ لە دانیشتوانی کوردستان – عێراق بێت و لەهەرێم نیشتەجێ بێت .

٢– دەبێ بەلانی کەم بڕوانامەی بەرایی زانکۆی هەبێت و لێهاتوویی و شارەزا بێت لەبواری پسپۆرییەکەی خۆی .

٣– خوو و رەوشتی باش بێت و بەتاوانێکی ئابڕووبەر حوکم نەدرابێ .

٤–بەشداریی لەو تاوانانە نەکردبێ کە رژێمی بەعس نەخشەی بۆ کێشا بێت یان کردبێتی لە عێراقدا .

دووەم : سەرۆك بەفەرمانی هەرێمی و لەسەر پاڵاوتنی ئەنجومەنی وەزیران دادمەزرێ .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

ماددەی شەشەم :

یەکەم : دەستە لەم فەرمانگانەی خوارەوە پێکدێ و هەر یەکێکیانیش لەلایەن فەرمانبەرێك بەپلەی بەڕێوەبەری گشتی بەڕێوە دەچێت خاوەن بڕوانامەی بەرایی زانکۆ لە بواری پسپۆڕیی فەرمانگەکەی و شارەزایی لە کارەکەیدا هەبێ بۆ ماوەیەك لە دەساڵ کەمتر نەبێ و چەند فەرمانبەرێك یاریدەی دەدەن :

١– فەرمانگەی کارگێریی و دارایی .

٢– فەرمانگەی یاسایی و لێکۆڵینەوەکان و دیکۆمێنت کردن .

٣– فەرمانگەی پەیوەندیەکان و ڕاگەیاندن .

٤– فەرمانگەی ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان .

دووەم : دەستەی ڕاوێژکاری دەبێ و ژمارەیان لە دووان کەمتر نەبێ .

سێیەم : ئەنجومەنی وەزیران بۆی هەیە هەر فەرمانگەیەك لەناو پێکهاتەی دەستە بەپێی پێویستی کارەکەی لە نوێ دابمەزرێنی یان لێکیان بدات یاخود هەڵیان وەشێنیتەوە .

ماددەی حەوتەم :

یەکەم : دەستە ئەنجومەنێکی دەبێ لە سەرۆك و بەڕێوەبەری فەرمانگەکانی دەستە لەگەڵ دوو ئەندامی ڕاوێژکار پێکدێ و ، سەرۆك بۆی هەیە داوای نوێنەری لایەنە پەیوەندیدارەکان لە وەزارەتەکان و فەرمانگەکانی هەرێم بکات بۆ ئامادەبوون لە کۆبوونەوەکانی ئەنجومەن بەسیفەتی چاودێر و ، مافی وتووێژیان دەبێ بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانیان هەبێ .

دووەم : ئەنجومەن مانگانە کۆدەبێتەوە و سەرۆك بۆی هەیە لەکاتی پێویستدا داوای کۆبوونەوەیەکی نائاسایی بکات و ڕاسپاردەکان بەزۆرینەی دەنگی ئامادەبووان وەردەگیرێن و لەکاتی یەکسان بوونی دەنگەکان ئەو لایەنە پەسند دەکرێ کە سەرۆك دەنگی لەگەڵدا دەدات.

سێیەم : پێویستە لەسەر سەرۆکی دەستە هەر چوار مانگ جارێك ڕاپۆرتی دەوری لەسەر ئەرك و کارەکانی دەستە پێشکەش بە پەرلەمانی کوردستان بکات لە ڕێگای ئەنجومەنی وەزیرانەوە.

ماددەی هەشتەم :

ئەنجومەنی وەزیران بۆی هەیە ئەرك و دەسەڵاتەکانی دەستە بە پێڕەوێك دەستنیشان بکات .

ماددەی نۆیەم :

سەرۆکی دەستە بۆی هەیە ڕێنمایی پێویست بۆ ئاسانکاریی جێبەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەربچوێنێ .

ماددەی دەیەم :

کار بەهیچ دەقێکی یاسایی یا بڕیارێك ناکرێ گەر لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە ناکۆك بێت .

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

ماددەی یازدەم :

پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن .

ماددەی دوازدەم :

ئەم یاسایە لە رۆژی بلاوکردنەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وەقائیعی کوردستان) جێبەجێ دەکرێ .

مسعود بارزانی

سەرۆکی هەرێمی کوردستان _ عێراق

هەولێر

٨/ تەمموزی /٢٠١٠ی زایینی

١٧/ پوشپەڕ / ٢٧١٠ی کوردی

٢٦/ رجب / ١٤٣١ی کۆچی

((هۆیە پێویستیەکانی دەرچوواندنی))

لەبەر ئەوەی دەستووری عێراقی فیدرال ، بەرپرسیاریەتی گرتنەبەری هەنگاونانی پێویست بۆ جێبەجێ کردنی پێویستیەکانی جێبەجێ کردنی ماددەی (١٤٠)ی دەستووری عێراقی خستۆتە ئەستۆی حکومەتی فیدراڵی بۆ نەهێشتنی ئاسەوارەکانی تواندنەوەی نەتەوەیی و سیاسەتی بەعەرەب کردن و بەزۆر کۆچ پێکردن و گۆڕینی ناسنامەی نەتەوەیی و ، بەو هۆیەوە گەلێك ناوچە لە کوردستان دابڕینران و بوونەتە ناوچەی ناکۆکی لەسەر و بۆ مەبەستی بەدواداچوون و جێبەجێ کردنی ماددە دەستوورییەکەی سەرەوە ، ئەم یاسایە دەرچووێنرا .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار

ژمارە (٣) ساڵی ٢٠١٠

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی لەبڕگەی (١)ی ماددەی (١٠)ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو پێمان دراوە و ، بە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق کردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (٨) لە ٢٠١٠/٥/١١ بڕیارماندا بەدەرکردنی :

یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠١٠

یاسای دەستەی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان - عێراق

ماددەی یەکەم :

مەبەست لەم زاراوە و گوزارشتانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریانە بۆ مەبەستی ئەم یاسایە :

یەکەم : هەرێم : هەرێمی کوردستان – عێراق .

دووەم : دەستە : دەستەی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمدا .

سێیەم : ئەنجومەن : ئەنجومەنی دەستە .

چوارەم : سەرۆك : سەرۆکی دەستە .

ماددەی دووەم :

بەپێی ئەم یاسایە دەستەیەك دادەمەزرێ بەناوی (**دەستەی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان - عێراق**) کەسایەتی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و کارگێریی خۆی هەیە و لە ڕووی کارگێرییەوە بە سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیرانەوە دەبەسترێتەوە .

ماددەی سێیەم :

ئامانجی دەستە ئەمانەی خوارەوەن :

یەکەم : پاراستن و چاککردنی ژینگە و پەرەپێدانی بۆ ڕێگەگرتن لە پیس بوونی و پارێزگاری کردن لە پاك و خاوێنی و جوانیەتی هەرێم .

دووەم : پاراستنی ژینگە و تەندروستی گشتی لە مەترسییەکانی چالاکی و کاری زیانبەخش بەژینگە و مرۆڤ .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

سێیەم : نەهێشتن و چارەسەرکردنی ئاسەوارەکانی چەکی کیمیایی و تەقیوەکان بەهاریکاریکردن لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکان بۆ پاککردنەوەی کێڵگەکانی مین و پاشماوەکانی چەك و تەقەمەنی کە دەبنە مایەی پیسبوونی ژینگە .

چوارەم : بەرزکردنەوەی ئاستی هۆشیاریی ژینگەیی و پتەوکردنی هەستی بەرپرسیاریەتی تاك و کۆمەڵ بۆ پاراستنی ژینگە و باشکردن و کاراکردنی ڕۆڵی ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگای مەدەنی و هاندانی ئەرکی خۆبەخشین لەو بوارەدا .

ماددەی چوارەم :

دەستە بۆ بەدیهێنانی ئامانجەکانی ئەم ئەرکانە لەئەستۆ دەگرێت :

یەکەم : پێشنیاز کردنی سیاسەتی گشتی پاراستنی ژینگە لە پیس بوون و کارکردن لە پێناو چاککردنی جۆرەکەی و بەرزکردنەوەی بۆ ئەنجومەنی وەزیران بۆ پەسەند کردنی .

دووەم : دانانی پلانی ساڵانە و مامناوەندی و درێژخایەن بۆ پاراستنی ژینگە و چاککردنی .

سێیەم : دەرچواندنی ڕێنمایی تایبەت بەسنوردار کردن و مەرجەکان و زانیاریی ژینگەیی پێویست و چاودێری کردنی سەلامەتی ژینگە بۆ پرۆژەکان و سەلامەتی و دروستی جێبەجێ کردنی ئەم ڕێنماییانە لەگەڵ ڕەچاوکردنی بەڵێن و پەیمانە نێودەلەتیەکان بۆ پاراستنی ژینگە و یاسا کار پێکراوەکان .

چوارەم : ئەنجامدانی ڕوپێو و پشکنینەکانی پەیوەست بە پیسبوونی ژینگە و ئەو هۆکارانەی کە کاریگەرییان لەسەر سەلامەتی ژینگە و ئامادەکردنی نەخشە ژینگەیەکان هەیە بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکاندا .

ماددەی پێنچەم :

یەکەم : دەستە سەرۆکێکی دەبێ بەپلەی تایبەت و خۆی سەرۆکی باڵایەتی و بەرپرسە لەکارەکانی و ئاراستەکردنی سیاسەتەکانی و سەرپەرشتی و چاودێری کردنی و هەموو بڕیار و فەرمان و ڕێنماییەکانی پەیوەندییان هەبێ بە ئەرکەکانی دەستە و دەسەڵاتەکانی و هەموو کاروبارێکی هونەریی و دارایی و کارگێریی بەپێی حوکمەکانی یاسا لەوەوە دەردەچن و بەسەرپەرشتی ئەو جێبەجێ دەکرێن و خۆی بەرپرسە لەبەردەم ئەنجومەنی وەزیراندا .

دووەم : ئەوەی بەسەرۆکی دەستە دادەمەزرێ دەبێ ئەم مەرجانەی خوارەوەی تێدا هەبێ :

١- دەبێ لە هاووڵاتیانی هەرێم بێت و دانیشتووی بێت .

٢- دەبێ بڕوانامەی بەرایی زانکۆی بەلانی کەم هەبێ و لەبواری پسپۆڕییەکەی خۆی لێهاتوویی و شارەزایی هەبێت .

٣- خوو و ڕەوشتی باش بێ و بەتاوانی جینایەت یان کەتنی لەکەدار بەشەرەف حوکم نەدرابێ .

٤- بەشداری لەو تاوانانە نەکردبێ کە دەستەڵاتی داپلۆسێنەر ئەنجامی دابن .

سێیەم : سەرۆك بەفەرمانی هەرێمی ولەسەر پاڵاوتنی ئەنجومەنی وەزیران دادەمەزرێ .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

ماددەی شەشەم :

یەکەم : دەستە لەم فەرمانگانەی خوارەوە پێکدێ و هەر فەرمانگەیەکیش لەوانە لەلایەن فەرمانبەرێکەوە بەڕێوە دەچێت کە بڕوانامەی بەرایی زانکۆی لە بواری پسپۆڕیی فەرمانگەکەدا هەبێ و ژمارەیەك فەرمانبەر یاریدەی دەدەن :

١- فەرمانگەی کارگێری و دارایی و یاسایی .

٢- فەرمانگەی هۆشیارکردنەوەی ژینگەیی و ڕاگەیاندن .

٣- فەرمانگەی کاروباری هونەری .

٤- فەرمانگەکانی ژینگە لە پارێزگاکانی هەرێمدا .

دووەم : ئەنجومەنی وەزیران بۆی هەیە بەهەماهەنگی لەگەڵ سەرۆکی دەستە هەر فەرمانگەیەك لە نوێ دابمەزرێنێت یان لێکیان بدات یان هەڵیان بوەشێنێتەوە ئەمەش لە چوارچێوەی پێکهاتەکانی دەستە و بەپێی پێویستی کارەکانی .

ماددەی حەوتەم :

یەکەم : دەستە ئەنجومەنێکی دەبێ بەسەرۆکایەتی سەرۆکی دەستە و لەمانەی خوارەوە پێکدێ :

١- نوێنەری ئەم وەزارەتانەی خوارەوە کە لەپلەی بەڕێوەبەری گشتی کەمتر نەبێ :

أ- وەزارەتی ناوخۆ .

ب- وەزارەتی شارەوانی و گەشت و گوزار .

ج- وەزارەتی خوێندی باڵاو توێژینەوەی زانستی .

د- وەزارەتی پلاندانان .

هـ- وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوە ئاوییەکان .

و- وەزارەتی تەندروستی .

ز- وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی .

ح- وەزارەتی سامانە سروشتیەکان .

ط- وەزارەتی کارەبا .

ی- وەزارەتی گواستنەوە و گەیاندن .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

ك – وەزارەتی پەروەردە .

ل– وەزارەتی پێشمەرگە .

م – وەزارەتی رۆشنبیری و لاوان .

ن – وەزارەتی ئەوقاف و كاروباری ئاینی .

٢– أ– دوو ئەندام لە شارەزا و پسپۆرانی بواری پاراستنی ژینگە بە بریاری سەرۆكی دەستە .

ب– نوێنەرێك لە لیژنەی پاراستن وچاككردنی ژینگە لە پارێزگاكانی هەرێم .

دووەم : سەرۆكی دەستە بۆی هەیە لەكاتی پێویستدا نوێنەری وەزارەتەكانی دیكە و ئەو لایەنانەش بانگ بكات كە بەوەزارەتەوە نەلكاون تا بەشداری لە كۆبوونەوەكانی ئەنجومەندا بكەن بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانیان هەبێ .

سێیەم : ئەنجومەن مانگانە كۆدەبێتەوە و سەرۆك بۆی هەیە لەكاتی پێویست بانگێشت بۆ كۆبوونەوەی نائاسایی بكات و بریارەكان بەزۆرینەی ژمارەی ئامادەبووان دەردەچن و لەباریكدا گەر دەنگەكان یەكسان بوون ئەو لایەنە پەسند دەكرێ كە سەرۆك دەنگی بۆ داوە ، لەسەر ئەنجومەنیشە راپۆرتی سالانە لەسەر بارودۆخی ژینگە بۆسەرۆكایەتی ئەنجومەنی وەزیران بەرزكاتەوە .

ماددەی هەشتەم :

یەكەم : لەهەر پارێزگایەك لیژنەیەك بەسەرۆكایەتی پارێزگار یا ئەوەی جێی دەگرێتەوە و ئەندامیەتی نوێنەری ئەو وەزارەتانەی كە لەبرگەی یەكەمی ماددەی حەوتەمدا دەست نیشان كراون لەگەڵ بەڕێوەبەری فەرمانگەی ژینگە لە پارێزگا پێك دەهێنرێ و پێی دەگوترێ ((لیژنەی پاراستن و چاككردنی ژینگە لە پارێزگا)).

دووەم: ئەو حوكمانەی لە ماددەی حەوتەمی ئەم یاسایەدا هاتوون سەبارەت بە كۆبوونەوەكانی ئەنجومەنی دەستە لەسەر كۆبوونەوەكانی لیژنەی پارێزگاش پیادە دەكرێت .

ماددەی نۆیەم :

ئەرك و دەسەلأتەكانی پێكهاتەی دەستە بەپێرەو دەسنیشان دەكرێن .

ماددەی دەیەم:

سەرۆكی دەستە بۆی هەیە رێنمایی پێویست بۆ ئاسانكاریی جێبەجێ كردنی حوكمەكانی ئەم یاسایە دەربچوێنێ .

ماددەی یازدەم:

یەكەم : حوكمەكانی یاسای پاراستن و چاككردنی ژینگە لەهەرێمی كوردستان ژمارە (٨)ی ساڵی ٢٠٠٨ وەك خۆی جێبەجێ دەكرێ ئەگەر لەگەڵ حوكمەكانی ئەم یاسایەدا ناكۆك نەبن و گوزارشتی ((سەرۆكی دەستە))ش جێگای ((وەزیر)) و گوزارشتی ((دەستە)) جێگای ((وەزارەت)) دەگرنەوە لە هەر شوێنێكی یاسای ناوبراودا هاتبن .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

دووەم : كار بەهیچ دەقێكی یاسایی یا بڕیارێك ناكرێ گەر لەگەلّ حوكمەكانی ئەم یاسایە ناكۆك بێ .

ماددەی دوانزدەم :

پێویستە ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەكان حوكمەكانی ئەم یاسایە جێبەجێ بكەن .

ماددەی سیانزدەهەم :

ئەم یاسایە لە ڕۆژی بلاّوكردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقائیعی كوردستان) جێبەجێ دەكرێ

مسعود بارزانی
سەرۆكی هەرێمی كوردستان - عێراق

هەولێر
٨/ تەمموزی /٢٠١٠ی زایینی
١٧/ پوشپەڕ / ٢٧١٠ی كوردی
٢٦/ رجب / ١٤٣١ی كۆچی

((هۆیە پێویستەكانی دەرچوواندنی))

بەمەبەستی پاراستنی ژینگە و پارێزگاری كردن لە تەندروستی گشتی و سەرچاوە سروشتیەكان و هەمە جۆری زیندەوەریی و بەدوا داچوونی ئەو هۆكارانەی كار دەكەنە سەر سەلامەتی گشتی و لابردن و چارەسەركردنی ئاسەوارەكانی چەكی كیمیایی و ئەو ماددانەی كە دەبنە هۆی پیسبوونی ژینگە و بلاّوبوونەوەی هۆشیاری ژینگەیی و رۆشنبیری ژینگەیی لە هەرێمی كوردستان پێویستی كرد دەستەیەك دابمەزرێ تاكو ئەو ئەركە بگرێتە ئەستۆ بۆیە ئەم یاسایە دەرچووێنرا.

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار

ژمارە (٤) ساڵی ٢٠١٠

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی لەبڕگەی (١)ی ماددەی (١٠)ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو پێمان دراوە و ، بەپاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق کردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (١٣) لە ٢٤/٥/٢٠١٠ بڕیارماندا بەدەرکردنی :

یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠١٠

یاسای دەستەی سەربەخۆی مافی مرۆڤ لە هەرێمی کوردستان - عێراق

ماددەی یەکەم :

ئەم زاراوە و دەستەواژانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریان دەبەخشن بۆ مەبەستی ئەم یاسایە :

یەکەم : هەرێم : هەرێمی کوردستان – عێراق .

دووەم :پەرلەمان : پەرلەمانی هەرێم .

سێیەم : دەستە : دەستەی سەربەخۆی مافی مرۆڤ لە هەرێمدا .

چوارەم : ئەنجومەن : ئەنجومەنی دەستە .

پێنجەم : سەرۆك : سەرۆکی دەستە .

ماددەی دووەم :

یەکەم : دەستەیەك دادەمەزرێ بەناوی (**دەستەی سەربەخۆی مافی مرۆڤ لەهەرێمی کوردستان - عێراق**) دا ، کەسایەتیەکی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و ئیداری دەبێت لە چوارچێوەی بودجەی گشتی لەهەرێمدا ، بودجەیەکی تایبەتی دەبێت و بە پەرلەمانەوە پەیوەست دەبێت و لەبەردەمیدا بەرپرس دەبێت .

دووەم : بارەگای دەستە لە پارێزگای هەولێر پایتەختی هەرێمدا دەبێ و ، نووسینگەی لە ناو پارێزگاکانی دیکەدا دەکاتەوە و بۆیشی هەیە نووسینگە لە قەزاو ناحیەکانیشدا بکاتەوە .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

ماددەی سێیەم :

ئامانجی دەستە پارێزگاری کردنە لە مافەکانی مرۆڤ و پتەو کردنی و داکۆکی کردن لێی لە هەموو لایەنەکانەوە بەپێی پێوەرە نێودەوڵەتییەکان ، لەگەڵ بڵاوکردنەوەی رۆشنبیری مافەکانی مرۆڤ .

ماددەی چوارەم :

دەستە ئەم ئەرکانەی خوارەوە دەگرێتە ئەستۆ :

یەکەم : راو راوێژی خۆی سەبارەت بە مەسەلەکانی پەیوەست بە مافی مرۆڤ پێشکەش دەکات و راسپاردە بۆ وەزارەتەکان و دەزگا پەیوەندیدارەکان لەهەرێم بەرز دەکاتەوە .

دووەم : لە رێگای چەسپاندنی بەهای لێبوردەیی و ماناکانی هاوکاریی کۆمەڵایەتییەوە ، رۆشنبیری مافی مرۆڤ و مەسەلەکانی ژنان و منداڵان بڵاو دەکاتەوە .

سێیەم : چاودێری گونجانی یاساکاری هەرێم ، لەگەڵ پرنسیپەکانی مافی مرۆڤ و ئازادییە سەرەکییەکان و پێشکەش کردنی پێشنیاز لە بارەیەوە بۆ لایەنە پەیوەندیدارەکان دەکات .

چوارەم : هەڵسەنگاندنی پلەی پابەند بوونی دەسەڵاتەکان لەهەرێمدا ، بەحوکمەکانی بەڵگەنامەو بەندە تایبەتەکانی مافی مرۆڤ و هەردوو پەیمانە نێودەوڵەتییە تایبەتمەندەکان بە مافەکانی مەدەنی و سیاسی و مافە رۆشنبیری و کۆمەڵایەتی و ئابوورییەکانەوە ، لەگەڵ دەرخستنی ئەو پێشێلکارییانەی کە دوور نییە بەهۆی مومارەسەی دەسەڵاتەکانی هەرێمەوە پەیدا ببن .

پێنجەم : ئامادەکردنی لێکۆڵینەوە و توێژینەوەی خولا وخول و دەرچوواندنی بڵاوکراوە و چاپەمەنی دەربارەی رێگاکانی باشتر کردنی مافی مرۆڤ لە هەرێمدا لەگەڵ بەستنی کۆر و کۆبوونەوەی تایبەت لە بارەی مەسەلەی مافەکانی مرۆڤ .

شەشەم : سەردان و چاودێری کردنی بەندیخانەکان و بنکەکانی چاکسازی کۆمەڵایەتی و دەستبەسەر و بنکەکانی لێپێچینەوە و ئامادەکردنی راپۆرتی خولا و خول دەربارەی بەندییەکان و سپێردراوان بە چاکسازی کۆمەڵایەتی و دەست بەسەران .

حەوتەم : وەرگرتنی سکاڵا لە خەڵك و لە کۆمەڵە و رێکخراوەکانی کۆمەڵگای مەدەنی لە بارەی پێشێلکارییەکانی مافی مرۆڤ و دڵنیابوون لە راستییان و ئاگاداری داواکاری گشتی بۆ گرتنەبەری رێکاری یاسایی و بەدواداچوون بۆ ئەنجامەکانی دەکات .

هەشتەم : هاوکاری لەگەڵ رێکخراوەکانی مافی مرۆڤ و رێکخراوەکانی دیکەی کۆمەڵگای مەدەنی دەکات لە هەرێم و دەرەوەی هەرێمیش ، هەروەها لەگەڵ کۆمەڵە هزری و ئابووری و کۆمەڵایەتییەکانیشدا و ، ئەڵقەی لێتوێژینەوەش لەگەڵ هاووڵاتیان لەهەرێمدا بەجۆرێك رێك دەخات ، کە رۆشنبیری پابەندبوون بەبەندە یاساییەکان و رێکەوتنە نێودەوڵەتیەکانی مەسەلەکانی مافی مرۆڤەوە زامن بکات ، لە پێناوی سەروەریی یاسا و رێزگرتنی مافی مرۆڤدا .

نۆیەم : لەگەڵ رێکخراوە تایبەتمەندەکانی مەسەلەی مافی مرۆڤ و لایەنە پەیوەندیدارەکانی دیکەدا هاوکاری و هاودەنگی دەکات بەئامانجی نوێنەرایەتی کردنی هەرێمی کوردستان لە کۆبوونەوە و کۆنگرەکانی تایبەت بە مافی مرۆڤ .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

دەیەم :

أ- ڕاپۆرتی ساڵانە ئامادە دەکات بۆ دەرخستنی ڕووی ڕاستەقینەی واقیعی مافی مرۆڤ لە هەرێمدا و بۆ سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان و سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان و سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران و سەرۆکایەتی ئەنجومەنی دادوەری و لایەنە پەیوەندیدارەکانی بەرز دەکاتەوە ، لەگەڵ پیشاندانی ڕاسپاردەی بەکردار بۆ پاراستن و بەهێز کردنی مافی مرۆڤ لە کوردستان .

ب- ڕاپۆرتی خولا وخول لەبارەی بارودۆخی مافی مرۆڤ بە پەرلەمانی کوردستان دەدات و لە دەزگاکان ڕاگەیاندندا بلاوی دەکاتەوە .

ماددەی پێنچەم :

یەکەم: سەرۆکی دەستە خۆی سەرۆکی کارگێری دەستەکەیە و بەرپرسی ڕاستەوخۆیە لە جێبەجێ کردنی سیاسەتەکانی و بەپێی یاساش لەوەوە ئەو بڕیار و فەرمان و ڕێنماییانە دەردەچن کە پەیوەندییان بە کاروبارە هونەری و دارایی و کارگێرییەکانەوە هەیە و ، نوێنەرایەتی دەستەش لەلایەنە حکومی و دام ودەزگا و دەستەکانی دیکەی پەیوەندیدار لە ناوەوە و دەرەوەی هەرێمدا دەکات .

دووەم : سەرۆکی دەستە لەسەر پاڵاوتنی سەرۆکایەتی پەرلەمان و سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران بە پلەی تایبەت دادەمەزرێ و فەرمانی هەرێمی بەدامەزراندنەکەی دەردەچێ پاش پەسند کردنی پەرلەمان لەسەر پالێوراوەکە بە زۆرینەی ژمارەی ئامادەبووان و ، ماوەی سەرۆکایەتییەکەشی چوار ساڵە و دەکرێ یەك جار تازە بکرێتەوە .

سێیەم : مەرجە ئەوەی بەسەرۆکی دەستە دادەمەزرێ :

١- هاوولاتی هەرێم بێت و لێی نیشتەجێ بێت .

٢- بەلایەنی کەم بڕوانامەی سەرەتایی زانکۆی هەبێ و لەبواری مافەکانی مرۆڤ لێهاتوو و شارەزا بێ .

٣- خوو و ڕەوشتی باش بێ و بەتاوانێك یا کەتنێکی ئابڕووبەر حوکم نەدرا بێ .

٤- بەلێننامەیەکی دەست نووس پێشکەش بکات کە لەماوەی فەرمانبەرایەتییەکەیدا حزبایەتی نەکات

٥- بەشداری لەو تاوانەدا نەکردبێ کە دەسەڵاتە داپلۆسێنەرەکان ئەنجامیان دابێ .

ماددەی شەشەم :

سەرۆك و ئەندامانی دەستە ئەم سوێندە یاساییە لەبەردەم سەرۆکی ئەنجومەنی دادوەریدا دەخۆن :

((سوێند بەخودای مەزن دەخۆم کە ئەرکە یاسایی و پیشەییەکانم بەراستگۆیی و ئەمانەت و دڵسۆزییەوە ئەنجام بدەم و بەسەربەخۆیی و بێ لایەنییەوە ئەو ئەرکانە ئەنجام بدەم کە لەبواری مافەکانی مرۆڤ پێم دەسپێردرێ))

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

ماددەی حەوتەم :

یەکەم : دەستە لەم فەرمانگانەی خوارەوە پێك دێت و هەر فەرمانگەیەکیش فەرمانبەرێ بەپلەی بەڕێوەبەری گشتی بەڕێوەی دەبات کە بڕوانامەی زانکۆیی هەبێت لە بواری پسپۆڕیی فەرمانگەکەدا وچەند فەرمانبەرێکیش یاریدەی دەدەن :

١- فەرمانگەی کارگێری و دارایی : بەدواداچوونی کاروباری فەرمانبەرانی دەستەکە و ئەوەی پەیوەندی بە بودجەی موڵك و سامانی دەستەکەوە هەیە دەکات ، هەروەها بەدواداچوونی رەخساندنی کارەکانی دەکات .

٢- فەرمانگەی یاسایی و پاراستنی مافی مرۆڤ :وەرگرتن و بەدواداچوونی ئەو سکالآیانە دەکات کە لەلایەن خەڵك و دام و دەزگا و رێکخراوەکان و لایەنەکانی ترەوە لەسەر مافەکانی مرۆڤ پێشکەش دەکرێت و ، سەردانی گرتووخانە و بنکەکانی دەستبەسەر داگرتن دەکات و لە ڕاستی پێشلکارییەکانی بابەتی مافی مرۆڤ دەکۆڵێتەوە و ئەنجامەکەی بۆ ئەنجومەنی دەستە بەرز دەکاتەوە ، هەروەها لەو یاساکاریانەش دەکۆڵێتەوە کە پەیوەندییان بە مافی مرۆڤەوە هەیە و ، لەبەر رۆشنایی پەیمانە نێودەولەتیەکانی مافی مرۆڤ لێی دەکۆڵێتەوە و لەبارەیەوە پێشنیاز بە ئەنجومەنی دەستە دەدات .

٣- فەرمانگەی پەیوەندییەکان و ڕاگەیاندن : لەگەڵ فەرمانگە پەیوەندیدارەکانی ناو دەستەکە و ئەو داواکاریانەش کە لە ئەنجومەنی دەستە یان سەرۆکی دەستەکەوە لەم بارەیەوە پێ دەگات ، هەماهەنگی دەکات و بەدوای ئەو شتانەدا دەچێت کە لە سەرچاوەکانی ڕاگەیاندن لەبارەی مافەکانی مرۆڤەوە بڵاودەکرێنەوە ، لە بلاوکردنەوەی رۆشنبیری و مافەکانی مرۆڤ و ، رێکخستنی کۆنگرە و نەدوەکانی پەیوەندیداریش دا بەشدار دەبێت .

٤- ڕاوێژکاران ژمارەیان لە دوو زیاتر نابێ و دەبێ شارەزا و پسپۆڕ بن لە بواری مافی مرۆڤدا .

٥- دەستە ئەنجومەنێکی کارگێری دەبێ کە لەسەرۆك و بەڕێوەبەری فەرمانگەکانی دەستە و ڕاوێژکاران پێك دێ .

دووەم : سەرۆکی دەستە بۆی هەیە بەپێی پێویستەکانی کار و پاش ڕەزامەندی ئەنجومەنی دەستە بەشەکانی دەستە لە نوێ دابمەزرێنی یا لێکیان بدات یان هەڵیان بوەشێنیتەوە .

سێیەم : ئەنجومەنی دەستە لەمانە پێك دێ :

١- سەرۆکی دەستە / سەرۆك .

٢- بەڕێوەبەری گشتی فەرمانگەی یاسایی و پاراستنی مافی مرۆڤ / بڕیاردەر .

٣- نوێنەری ئەنجومەنی وەزیران پلەکەی لەپلەی تایبەت کەمتر نەبێ / ئەندام .

٤- نوێنەری ئەنجومەنی دادوەری / ئەندام .

٥- نوێنەری داواکاری گشتی / ئەندام .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

٦- دوو ئەندام لەوانەی کە کاری دادوەری یا یاسادانان یا یاساییان بۆ ماوەیەك کردبێ کە لە دە ساڵ کەمتر نەبێ .

چوارەم : مسۆگەر کردنی بەشداری کردنی ئافرەت لە ئەنجومەنەکەدا .

پێنچەم : ئەنجومەن مانگانە کۆدەبێتەوە و سەرۆکیش لەکاتی پێویستدا بۆی هەیە بانگهێشتی کۆبوونەوەی لەناکاو بکات و بریارەکانیشی بەزۆرینەی ژمارەی ئامادەبووان وەردەگیرێ و لەکاتی یەکسان بوونی دەنگەکاندا ئەو لایەنە سەردەکەوێ کە سەرۆك دەنگی لەگەڵدا داوە .

شەشەم : سەرۆك بۆی هەیە نوێنەری لایەنە پەیوەندیدارەکان لە وەزارەت و فەرمانگەکانی هەرێم و کەرتی تایبەتی و رێکخراوەکانی کۆمەڵگای مەدەنی بۆ ئامادەبوونی کۆبوونەوەکان بانگ بکات بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانیان هەبێ .

ماددەی هەشتەم :

یەکەم: پەرلەمان چاودێری و بەدواداچوونی کارەکانی دەستە دەکات بە پشت بەستن بە حوکمەکانی یاسا و پەیرەوی ناوخۆ .

دووەم : سەرۆك بەبڕیارێکی هۆدار لەلایەن پەرلەمانەوە بەزۆرینەی رەهای ژمارەی ئەندامان لادەبرێت ئەگەر سەلمێندرا کە لێهاتوویی نییە .

ماددەی نۆیەم :

لەسەر وەزارت و ئەو لایەنانەیە کە بەوەزارەتەوە نەلکاون و گشت دەستە سەربەخۆکانیش بەڵگەنامە و بەیانات و ئامار و زانیاری پەیوەست بەو کارو ئەرکە پیشەییەی دەستە لەماوەیەکی دیاری کراو دا پێشکەش بکەن و لەسەر دەستەشە لە حاڵەتی پابەند نەبوونی لایەنە ناوبراوەکاندا پەرلەمان ئاگادار بکاتەوە .

ماددەی دەیەم :

حساب و حسابکاری دەستەکە دەکەوێتە ژێر وردبینی و رقابەی دیوانی چاودێری دارایی هەرێمەوە .

ماددەی یازدەم :

سەرۆکی دەستە بۆی هەیە رێنمایی پێویست دەربکات بۆ ئاسانکاری جێبەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە .

ماددەی دوانزدەم:

یەکەم: هەموو ماف و کەرستە و کەل وپەل و پەیوەستیەکان بە وەزارەتی مافی مرۆڤی هەڵوەشاوە دەگەرێتەوە بۆ ئەم دەستەیە .

دووەم : پرکردنەوەی میلاکاتی دەستەکە لە کارمەندانی وەزارەتی مافی مرۆڤی هەڵوەشاوە دەبێت .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

سێیەم: كار بەهیچ دەقێكی یاسایی یان بڕیارێك ناكرێ كە دژ بێت بەحوكمەكانی ئەم یاسایە .

ماددەی سیانزدەهەم :

پێویستە ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەكان حوكمەكانی ئەم یاسایە جێبەجێ بكەن .

ماددەی چواردەهەم :

ئەم یاسایە لە بەرواری بڵاوكردنەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وەقائیعی كوردستان) جێبەجێ دەكرێ .

مسعود بارزانی

سەرۆكی هەرێمی كوردستان - عێراق

هەولێر

٨/ تەممووزی /٢٠١٠ی زایینی

١٧/ پوشپەڕ / ٢٧١٠ی كوردی

٢٦/ رجب / ١٤٣١ی كۆچی

((هۆیە پێویستیەكانی دەرچوواندنی))

بۆ زامن كردنی پاراستن و پتەوكردنی رێزی مافی مرۆڤ و ماف و ئەو ئازادییانەی كەلە دەستوور و یاسا بەركار و جارنامەی جیهانی مافی مرۆڤ و هەردوو پەیمانی نێودەوڵەتی و پرۆتۆكۆلە پەیوەستەكان پێیانەوە هاتووە ، هەروەها پەیماننامە و رێكەوتننامەی دیكەی پەیوەست بە مافی مرۆڤ كە لەلایەن حكومەتی فیدراڵەوە پەسندكراوە و لەبەر ئەوەی پرنسیپە بنەرەتییەكان گرنگیەكی زۆریان هەیە و پێوەرێكیشە ئەشێ هەڵوێستی كۆمەڵگا و حكومەتەكانی پێ بپێورێ و بەها و رۆشنبیری مافی مرۆڤ بچەسپێ و گەشە و پەرەی پێ بدرێ ، لەبەر ئەوەی گەلی كوردستان – عێراق رێگای پێشكەوتنی بەجۆرێك هەڵبژاردووە كە مافی هاووڵاتیانی كوردستان زامن بكرێ و بۆ دووپات كردنەوەی ئەم رێبازەش ئەم یاسایە دەرچوێندرا .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار

ژمارە (١٠) ساڵی ٢٠١٠

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی لەبڕگەی (١)ی ماددەی (١٠)ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو پێمان دراوە و ، بە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق کردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (١٥) لە ٢٠١٠/٦/٢٠ بڕیارماندا بەدەرکردنی :

بڕیاری ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٠ی
پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پشت بەحوکمەکانی بڕگەی (١) لەماددەی (٥٦) لە یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو و بەپێی ئەوەش کە لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە(١٥)ی ڕۆژی ٢٠١٠/٦/٢٠ی پەرلەمانی کوردستان – عێراق بڕیارماندا بە :-

یەکەم : ڕەتکردنەوەی پێشنیاری یاسای (**دەستەی پێوەر و کۆنترۆلی جۆری لە هەرێمی کوردستان**).

دووەم :ئەم بڕیارە لە ڕۆژی وەرگرتنیەوە (تبنیە) لە ٢٠١٠/٦/٢٠ کاری پێ دەکرێ و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقائعی کوردستان)دا بڵاو دەکرێتەوە .

مسـعـود بـارزانـی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان - عێراق

هەولێر
٨/ تەمموزی /٢٠١٠ی زایینی
١٧/ پوشپەڕ / ٢٧١٠ی کوردی
٢٦/ رجب / ١٤٣١ی کۆچی

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە
بڕیار
ژمارە (١١) ساڵی ٢٠١٠

بەپێی ئەو دەسەلأتەی لەبڕگەی (١)ی ماددەی (١٠)ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو پێمان دراوە و ، بە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق کردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (١٥) لە ٢٠١٠/٦/٢٠ بڕیارماندا بەدەرکردنی :

بڕیاری ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠١٠ی
پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پشت بەحوکمەکانی بڕگەی (١) لە ماددەی (٥٦) لە یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو و بەپێی ئەوەش کە لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە(١٥)ی ڕۆژی ٢٠١٠/٦/٢٠ی پەرلەمانی کوردستان – عێراق بڕیارماندا بە :–

یەکەم : ڕەتکردنەوەی پێشنیاری یاسای **(داواکاری گشتی لە هەرێمی کوردستان - عێراق)**.

دووەم :ئەم بڕیارە لە ڕۆژی وەرگرتنیەوە (تبنیە) لە ٢٠١٠/٦/٢٠ کاری پێ دەکرێ و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقائعی کوردستان) دا بلأودەکرێتەوە .

مسـعـود بـارزانــی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان - عێراق

هەولێر
٨/ تەمموزی /٢٠١٠ی زایینی
١٧/ پوشپەڕ / ٢٧١٠ی کوردی
٢٦/ رجب / ١٤٣١ی کۆچی

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبـان

هەرێمی كوردستانی عێراق

سەرۆكایەتی هەرێم

سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار

ژمارە (١٢) ساڵی ٢٠١٠

بەپێی ئەو دەسەلاّتەی لەبڕگەی (١)ی ماددەی (١٠)ی یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ی هەمواركراو پێمان دراوە و ، بە پاڵپشتی ئەو یاساكارییەی پەرلەمانی كوردستان – عێراق كردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (١٩)لە ٢٠١٠/٦/٢٧ بڕیارماندا بەدەركردنی :

بڕیاری ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠١٠ی

پەرلەمانی كوردستان - عێراق

پشت بەحوكمەكانی برگەی (١) لە ماددەی (٥٦) لە یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەمواركراو و بەپێی ئەوەش كە لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە(١٩)ی ڕۆژی ٢٠١٠/٦/٢٧ی پەرلەمانی كوردستان – عێراق بڕیارماندا بە :-

یەكەم : ڕەتكردنەوەی پێشنیاری یاسای (**خوێندنی كراوە لە هەرێمی كوردستان - عێراق**).

دووەم :ئەم بڕیارە لە ڕۆژی وەرگرتنیەوە (تبنیە) لە ٢٠١٠/٦/٢٧ كاری پێ دەكرێ و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقائعی كوردستان) دا بلاّودەكرێتەوە .

مسـعـود بــارزانــی

سەرۆكی هەرێمی كوردستان - عێراق

__هەولێر__

٨/ تەمموزی /٢٠١٠ی زایینی

١٧/ پوشپەڕ / ٢٧١٠ی كوردی

٢٦/ رجب / ١٤٣١ی كۆچی

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار

ژمارە (١٣) ساڵی ٢٠١٠

بەپێی ئەو دەسەلاَتەی لەبڕگەی (١)ی ماددەی (١٠)ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو پێمان دراوە وەبە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق کردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (١٩)لە ٢٠١٠/٦/٢٧ بڕیارماندا بەدەرکردنی :

بڕیاری ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠١٠ی

پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پشت بەحوکمەکانی بڕگەی (١) لە ماددەی (٥٦) لە یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو و بەپێی ئەوەش کە لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (١٩)ی ڕۆژی ٢٠١٠/٦/٢٧ی پەرلەمانی کوردستان– عێراق بڕیارماندا بە :–

یەکەم : پەسند کردنی حسابی کۆتایی حکومەتی هەرێمی کوردستان – عێراق بۆ ساڵی (٢٠٠٩)

دووەم :ئیقرار کردنی پێشنیارەکانی لێژنەی کاروباری دارایی و ئابووری پەرلەمانی کوردستان – عێراق .

سێیەم :پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان چی پێویستە لەسەر ناوەرۆکی بڕگەی دووەمی سەرەوە ئەنجامی بدەن .

چوارەم:ئەم بڕیارە لە ڕۆژی وەرگرتنیەوە (تبنیە) لە ٢٠١٠/٦/٢٨ جێبەجێ دەکرێ و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقائعی کوردستان) دا بلاَودەکرێتەوەی .

مسعـود بـارزانـی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان _ عێراق

هەولێر
٨/ تەمموزی /٢٠١٠ی زایینی
١٧/ پوشپەڕ / ٢٧١٠ی کوردی
٢٦/ رجب / ١٤٣١ی کۆچی

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

پێشنیارەکانی لیژنەی دارایی و ئابووری پەرلەمانی کوردستان لەسەر ناوەرۆکی ڕاپۆرتی حساباتی کۆتایی حکومەتی هەرێمی کوردستان ساڵی ٢٠٠٩

١- داوا دەکەین کە دەزگای چاودێری دارایی یەك بگرێتەوە و بەشێوەیەکی ئەکتیڤ چاودێری ماڵی گشتی و چۆنیەتی خەرج کردنی بودجە و دەسکەوتنی داهات بکات .

٢- کاراکردنی دەوری چاودێری و وردبینی ناوخۆیی ناو وەزارەتەکان و دام و دەزگاکانی حکومەت لە ڕێگای دانانی کارمەندی شارەزا و لێهاتوو لەم بوارە وە دەبێت فەرمانبەرانی ئەم بەشە تایبەتمەندی خۆیان هەبێت .

٣- پێگەیاندن و ئامادەکردنی کادری بەتوانا لەبواری ژمێریاری و وردبینی لەناو وەزارەت و دام ودەزگاکانی حکومەت لەڕیگەی خول و وۆرك شۆپەوە ڕاهێنانیان لەسەر سیستەمی نوێی کارکردن

٤- ئاگادارکردنەوە و لێپرسینەوە و ناردنی کارمەندانی گەندەڵ و کەمتەرخەم لە ناو دام ودەزگا و وەزارەتەکانی حکومەتی هەرێم بۆ دادگای پەیوەندیدار و پاداشت و سوپاس کردنی کادری چالاك و دڵسۆز کە بودجە و ماڵی گشتی بەفیرۆ نادات ئەم پرۆسەیەش گەر بەبێ جیاوازی و پالپشتی ئەنجام بدرێت زۆر گرنگە .

٥- پێشکەش کردنی حساباتی کۆتایی حکومەتی هەرێم لەکاتی دیاری کراوی یاسایی خۆیدا بۆ پەرلەمان لەگەڵ ڕاپۆرتی چاودێری دارایی .

٦- پاکتاو کردن و چارەسەر کردنی سولفەکان کە پێشینە دراوە بەشێوەیەکی یاسایی و ژمێریاری .

٧- پێویستە لەکۆتایی ساڵدا هەر وەزارەتێك یان فەرمانگەیەك کە پارەی ماوەتەوە بۆ پرۆژە و خاڵی بەسوود و پێویست بەکار بهێنێت بە لەبەر چاو گرتنی بەرژەوەندی گشتی هەرێمی کوردستان بەپێی یاساو ڕێنماییەکان .

٨- پێویستە حکومەتی هەرێم و پەرلەمان لە ڕێگەی کەناڵەکانیانەوە بەردەوام داواکاری لە حکومەتی فیدراڵی بکەن بۆ ئەوەی برە بودجەی هێزی پێشمەرگە کە بەپێی دەستوور دەبێت حکومەتی مەرکەز دابینی بکات ، بە زووترین کات جێبەجێ بکرێت ، لەبەر ئەوەی پێشمەرگە بەشێکە لە سیستەمی بەرگری نیشتمانی بەپێی دەستوری عێراق .

٩- پێویستە حکومەتی هەرێم بەردەوام بگەرێت بەدوای سەرچاوەی نوێ بۆ زیاد کردنی بودجە و تێرکردنی پێداویستیەکانی حکومەت و خەڵك بۆ زیاتر بەرەو گەشەکردن و پەرپێدانی ئابووری هەرێم .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

له ڕاستیدا ئێمه وەكو لیژنەكەمان وای بۆ دەچین گەر ئەم ڕێنماییانە جێبەجێ بكرێت كە داوامان كردووە لەلایەن حكومەتی هەرێمەوە هەروەها بودجەی خەملێنراو لەكاتی یاسایی خۆیدا بگاتە پەرلەمان گفتوگۆی ورد و دروست و واقیعانەی لەسەر بكرێت بەشێوەیەكی هونەری و گشتی و نەتەوەیی تێی بڕوانین و هەڵسو كەوتی لەگەڵدا بكەین كەواتە بەردەوام هەر لیژنە و بەپێی پسپۆڕی و پەیوەندی بە وەزارەتەكەیەوە چاودێری بەردەوامی پڕۆژەكان و خەرجیەكان و داهاتەكان بكات هەروها حساباتی كۆتایی كەلە ماوەی یاسایی خۆیدا گەیشتە پەرلەمان بەتەنها دراسە و گفتوگۆ كردنی لیژنەی تایبەتی خۆی كە لیژنەی دارایی و ئابوورییە كۆتایی پێ دێت و تەنها پەسەند كردنی پەرلەمانی دەوێت ئەو كات پێویست بە گفتوگۆكردنی زۆر ناكات لە ناو هۆڵی پەرلەمان ئەمەش مانای ئەوەیە كە لیژنەكان ڕۆڵی پسپۆڕی خۆیان دەگێڕن متمانەی تەواو لە ناو لیژنەكاندا دروست دەبێت ئەم متمانەیەش دەگوازرێتەوە ناو هۆڵی پەرلەمان .

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بسم الله الرحمن الرحيم

إقليم كوردستان – العراق

رئاسة الاقليم

الرئيس

باسم الشعب

قرار

رقم (٢) لسنة ٢٠١٠

وفقا للصلاحيات الممنوحة لنا فى الفقرة الأولى من المادة العاشرة لقانون رئاسة إقليم كوردستان – العراق رقم (١) لسنة ٢٠٠٥ المعدل و بناءاً على ما شرعه برلمان كوردستان – العراق في جلسته المرقمة (٦) في ٢٠١٠/٤/٢٦ قررنا إصدار :

قانون رقم (٢) لسنة ٢٠١٠

قانون الهيئة العامة في إقليم كوردستان للمناطق المتنازع عليها

المادة الأولى :

يقصد بالمصطلحات والتعابير الآتية المعاني المبينة ازاءها لاغراض هذا القانون :

أولاً: الاقليم : اقليم كوردستان ـ العراق .

ثانياً : الهيئة : الهيئة العامة في الاقليم للمناطق المتنازع عليها .

ثالثاً: المجلس : مجلس الهيئة .

رابعاً: الرئيس : رئيس الهيئة .

خامساً: المناطق المتنازع عليها: هي المناطق المستقطعة من كوردستان ـ العراق خلافاً للوقائع التاريخية والجغرافية والمشمولة بأجراءات التعريب وتغيير الهوية القومية من قبل نظام البعث .

المادة الثانية :

أولاً: تؤسس بموجب هذا القانون هيئة باسم (الهيئة العامة في اقليم كوردستان للمناطق المتنازع عليها) تتمتع بالشخصية المعنوية والاستقلال المالي والاداري ، وترتبط ادارياً برئاسة مجلس الوزراء .

ثانياً: يكون مقر الهيئة في محافظة اربيل عاصمة الاقليم ، و يجوز لها فتح مكاتب محافظات الاقليم و المناطق المتنازع عليها .

المادة الثالثة:

تتولى الهيئة المهام التالية :

أولاً: متابعة تنفيذ المواد الدستورية المتعلقة بالمناطق المتنازع عليها بالتعاون والتنسيق مع اللجنة العليا لتنفيذ المادة ١٤٠ من دستور العراق الاتحادي والجهات ذات العلاقة .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

ثانياً: التنسيق و التعاون من خلال رئاسة مجلس الوزراء مع السلطات الاتحادية في كل مايتعلق بضمان حقوق شعب كوردستان لأعادة رسم الحدود الادارية للاقليم وتعويض المتضررين و إزالة آثار سياسات التطهير القومي والتعريب والترحيل القسري .

ثالثاً: التعاون و التنسيق مع الوزارات ذات العلاقة لأعمار و تطوير المناطق المستقطعة من كوردستان ــ العراق و متابعة تنفيذ المشاريع فيها .

رابعاً: تنظيم ومتابعة و ادراة شؤون المهجرين والمرحلين للمناطق المتنازع عليها .

خامساً: جمع و توثيق الأدلة و الوقائع التاريخية المتعلقة بالمناطق المتنازع عليها .

المادة الرابعة :

يكون للهيئة رئيس يعين بدرجة وزير ، وهو الرئيس الأعلى لها و المسؤول عن أعمالها و توجيه سياساتها وممارسة الاشراف و الرقابة عليها وتصدر عنه وتنفذ بأشرافه جميع القرارات و الأوامر و التعليمات في كل ما له علاقة بمهام الهيئة وصلاحياتها و سائر شؤونها الفنية و المالية و الادارية وفق أحكام القانون ، و يكون مسؤولاً أمام مجلس الوزراء .

المادة الخامسة:

أولاً: يشترط فيمن يعين رئيساً للهيئة:

١- ان يكون من سكان كوردستان ــ العراق ومقيماً في الاقليم .
٢- أن يكون حاصلاً على شهادة جامعية أولية على الاقل ، ومتمتعاً بالكفاءة و الخبرة في مجال الاختصاص .
٣- أن يكون حسن السيرة و السلوك و غير محكوم بجريمة مخلة بالشرف .
٤- لم يشارك في الجرائم التي خطط لها أو ارتكبها نظام البعث في العراق .

ثانياً: يعين الرئيس بمرسوم اقليمي و بناءاً على ترشيح من مجلس الوزراء .

المادة السادسة :

أولاً: تتألف الهيئة من الدوائر التالية ، و تدار كل دائرة منها من قبل موظف بدرجة مدير حاصل على شهادة جامعية أولية في مجال اختصاص الدائرة ، و له خبرة وممارسة لاتقل عن عشر سنوات و يعاونه عدد من الموظفين:

١- الدائرة الادارية و المالية .
٢- الدائرة القانونية و الدراسات و التوثيق .
٣- دائرة العلاقات و الاعلام .
٤- دائرة المناطق المتنازع عليها .

ثانياً: يكون للهيئة مستشارين لا يقل عددهم عن اثنين .

ثالثاً: لمجلس الوزراء استحداث او دمج او الغاء أى من الدوائر ضمن تشكيلات الهيئة وفقاً لمتطلبات عملها .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

المادة السابعة:

أولاً: يكون للهيئة مجلس يتألف من الرئيس و مدراء دوائر الهيئة و عضوين مستشارين ، و للرئيس دعوة ممثلي الجهات ذات العلاقة من الوزارات و دوائر الاقليم لحضور اجتماعات المجلس بصفة مراقب و لهم حق المناقشة دون ان يكون لهم حق التصويت .

ثانياً: يجتمع المجلس شهرياً ، و للرئيس عند الضرورة دعوته لأجتماع طارئ ، وتتخذ التوصيات فيه بأغلبية عدد الحاضرين ، و في حالة التساوي في الاصوات يرجح الجانب الذي يصوت معه الرئيس .

ثالثاً: على رئيس الهيئة تقديم تقرير دوري كل اربعة أشهر حول مهام واعمال الهيئة الى البرلمان كوردستان عن طريق مجلس الوزراء .

المادة الثامنة :

لمجلس الوزراء تحديد مهام واختصاصات الهيئة بنظام .

المادة التاسعة:

لرئيس الهيئة اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ أحكام هذا القانون .

المادة لعاشرة :

لايعمل بأي نص قانوني أو قرار يتعارض مع احكام هذا القانون .

المادة الحادية عشرة:

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون .

المادة الثانية عشرة:

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تأريخ نشره في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

مسعود بارزاني
رئيس اقليم كوردستان - العراق

هەولێر

٨/تموز/٢٠١٠ ميلادية

١٧/پوشپەڕ/٢٧١٠ كوردية

٢٦/رجب/١٤٣١ هجرية

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

الاسباب الموجبة

بما ان الدستور العراقي الاتحادي القت مسؤولية إتخاذ الخطوات اللازمة لتنفيذ متطلبات المادة (١٤٠) من الدستور العراقى على عاتق الحكومة الفدرالية لإزالة آثار الصهر القومي و سياسة التعريب و الترحيل القسري و تغير الهوية القومية ، و بسببها اقتطعت مناطق من كوردستان و اصبحت مناطق متنازع عليها ، و لغرض متابعة تنفيذ المادة الدستورية أعلاه ، ولأجل ذلك فقد شرع هذا القانون .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بسم الله الرحمن الرحيم

إقليم كوردستان – العراق
رئاسة الاقليم
الرئيس

باسم الشعب

قرار

رقم (٣) لسنة ٢٠١٠

وفقا للصلاحيات الممنوحة لنا فى الفقرة الأولى من المادة العاشرة لقانون رئاسة إقليم كوردستان – العراق رقم (١) لسنة ٢٠٠٥ المعدل و بناءاً على ما شرعه برلمان كوردستان – العراق في جلسته المرقمة (٨) في ٢٠١٠/٥/١١ قررنا إصدار :

قانون رقم (٣) لسنة ٢٠١٠
قانون الهيئة حماية و تحسين البيئة في إقليم كوردستان - العراق

المادة الأولى :

يقصد بالمصطلحات و التعابير الآتية المعاني المبينة ازاءها لأغراض هذا القانون :

أولاً : الاقليم : اقليم كوردستان ـ العراق .

ثانياً : الهيئة : هيئة حماية وتحسين البيئة في الاقليم .

ثالثاً : المجلس : مجلس الهيئة .

رابعاً : الرئيس : رئيس الهيئة .

المادة الثانية :

تؤسس بموجب هذا القانون هيئة بأسم (**هيئة حماية وتحسين البيئة في إقليم كوردستان ـ العراق**) تتمتع بالشخصية المعنوية و الاستقلال المالي و الاداري ، وترتبط ادارياً برئاسة مجلس الوزراء .

المادة الثالثة:

تهدف الهيئة الى مايلي :

أولاً: حماية وتحسين البيئة و تطويرها و منع تلويثها للمحافظة على نظافة و جمالية الاقليم .

ثانياً: حماية البيئة والصحة العامة من اخطار الأنشطة و الأفعال المضرة بالبيئة و الانسان .

ثالثاً: إزالة و معالجة آثار الأسلحة الكيمياوية و المنفلقة بالتعاون مع الجهات ذات العلاقة لتنظيف حقول الالغام و المخلفات من الأسلحة والأعتدة المسببة للتلوث البيئي .

رابعاً: رفع مستوى الوعي البيئي وترسيخ الشعور بالمسؤولية الفردية و الجماعية لحماية البيئة و تحسينها و تفعيل دور منظمات المجتمع المدني و تشجيع الجهود التطوعية في هذا المجال .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

المادة الرابعة :

تتولى الهيئة المهام الآتية لتحقيق اهدافها :

أولاً : اقتراح السياسة العامة لحماية البيئة من التلوث والعمل على تحسين نوعيتها ورفعها الى مجلس الوزراء للمصادقة عليها.

ثانياً : وضع الخطط السنوية و المتوسطة و بعيدة المدى لحماية البيئة وتحسينها .

ثالثاً : اصدار التعليمات الخاصة بالمحددات و الضوابط و المعلومات البيئية المطلوبة و مراقبة السلامة البيئة للمشاريع ، و سلامة و صحة تنفيذ هذه التعليمات مع الأخذ بنظر الاعتبار العهود و المواثيق الدولية لحماية البيئة و القوانين النافذة .

رابعاً : اجراء المسوحات و الفحوصات المتعلقة بالملوثات البيئية و العوامل المؤثرة على سلامة البيئة واعداد الخرائط البيئية بالتنسيق مع الوزارات والجهات المعنية .

المادة الخامسة :

أولاً : يكون للهيئة رئيس بدرجة خاصة و هو الرئيس الأعلى لها والمسؤول عن أعمالها و توجيه سياساتها ، و الاشراف و الرقابة عليها ، و تصدر عنه و تنفذ باشرافه جميع القرارات و الأوامر و التعليمات في كل ماله علاقة بمهام الهيئة و صلاحياتها وسائر شؤونها الفنية و المالية و الادارية وفق أحكام القانون ، و هو المسؤول أمام مجلس الوزراء .

ثانياً : يشترط فيمن يعين رئيساً للهيئة مايلي :

١- أن يكون من مواطني الاقليم و ساكناً فيه .

٢- أن يكون حاصلاً على شهادة جامعية أولية على الأقل ، ومتمتعاً بالكفاءة و الخبرة فى مجال الاختصاص .

٣- أن يكون حسن السيرة و السلوك و غير محكوم بجناية أوجنحه مخلة بالشرف .

٤- لم يكن قد شارك في الجرائم التي ارتكبتها السلطة القمعية .

ثالثاً : يعين الرئيس بمرسوم اقليمي و بناءاً على ترشيح من مجلس الوزراء .

المادة السادسة :

أولاً : تتألف الهيئة من الدوائر الآتية ، وتدار كل دائرة منها من قبل موظف بدرجة مدير حاصل على شهادة جامعية أولية في مجال اختصاص الدائرة ، و يعاونه عدد من الموظفين :

١- الدائرة الادارية و المالية و القانونية .

٢- دائرة التوعية البيئية و الاعلام .

٣- دائرة الشؤون الفنية .

٤- دوائر البيئة في محافظات الاقليم .

ثانياً : لمجلس الوزراء بالتنسيق مع رئيس الهيئة استحداث أو دمج أو إلغاء أي من الدوائر ضمن تشكيلات الهيئة وفقاً لمتطلبات عملها .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

المادة السابعة :

أولاً : يكون للهيئة مجلس برئاسة رئيس الهيئة ويتكون من :

١- ممثلي عن الوزارات الآتية بدرجة لاتقل عن مدير عام :

أ- وزارة الداخلية .

ب- وزارة البلديات والسياحة .

ج- وزارة التعليم العالي والبحث العلمي .

د- وزارة التخطيط .

هـ- وزارة الزراعة والموارد المائية .

و- وزارة الصحة .

ز- وزارة التجارة والصناعة .

ح- وزارة الثروات الطبيعية.

ط- وزارة الكهرباء .

ي- وزارة النقل والاتصالات .

ك- وزارة التربية .

ل- وزارة البيشمەرگە

م- وزارة الثقافة والشباب .

ن- وزارة الاوقاف و الشؤون الدينية .

٢- أ- عضوين من الخبراء المختصين في حماية البيئة بقرار من رئيس الهيئة .

ب- ممثل عن لجنة حماية وتحسين البيئة فى محافظات الاقليم .

ثانياً : لرئيس الهيئة دعوة أي من ممثلي بقية الوزارات و الجهات غير المرتبطة بوزارة عند الاقتضاء للا شتراك في اجتماعات المجلس دون أن يكون لهم حق التصويت .

ثالثاً : يجتمع المجلس شهرياً ، و للرئيس عند الضرورة دعوته لاجتماع طارئ ، وتتخذ القرارات فيه بأغلبية عدد الحاضرين ، و في حالة التساوي في الاصوات يرجح الجانب الذي يصوت معه الرئيس ، وعلى المجلس رفع تقرير سنوي حول الوضع البيئي الى رئاسة مجلس الوزراء .

المادة الثامنة :

أولاً : تشكيل في كل محافظة لجنة تسمى (**لجنة حماية وتحسين البيئة فى المحافظة**) برئاسة المحافظ أومن ينوب عنه ، و عضوية ممثلي الوزارات المبينة في الفقرة الأولى من المادة السابعة ، و مدير دائرة البيئة في المحافظة.

ثانياً : تطبق على اجتماعات لجنة المحافظة الأحكام الواردة في المادة السابعة من هذا القانون بشأن اجتماعات مجلس الهيئة

ئەرشيفی ڕۆژنامەی وەقايعی كوردستان لە سايتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

المادة التاسعة :

يحدد بنظام مهام و اختصاصات تشكيلات الهيئة .

المادة لعاشرة :

لرئيس الهيئة اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ أحكام هذا القانون .

المادة الحادية عشرة:

أولاً: تبقى أحكام قانون حماية وتحسين البيئة في اقليم كوردستان رقم (٨) لسنة ٢٠٠٨ نافذ المفعول وبما لا يتعارض مع أحكام هذا القانون وتحل عبارة (رئيس الهيئة) محل (الوزير) وعبارة (الهيئة) محل (الوزارة) أينما وردت فى القانون المذكور.

ثانياً: لا يعمل بأي نص قانوني أو قرار يتعارض مع أحكام هذا القانون .

المادة الثانية عشرة:

على مجلس الوزراء و الجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون .

المادة الثالثة عشرة .

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تأريخ نشره في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

مسعود بارزانى
رئيس اقليم كوردستان - لعراق

هەولێر
٨/ تموز/٢٠١٠ ميلادية
١٧/ پوشپەڕ/٢٧١٠ كوردية
٢٦/ رجب/١٤٣١ هجرية

الاسباب الموجبة

بهدف حماية البيئة والحفاظ على الصحة العامة والموارد الطبيعية والتنوع الاحيائي ، ومتابعة العوامل المؤثرة في سلامة البيئة، وإزالة ومعالجة آثار الأسلحة الكيميائية والمواد المسببة للتلوث البيئي ، ولغرض نشر الوعي البيئي والثقافة البيئية في اقليم كوردستان ، اقتضى استحداث هيئة تتولى هذه المهام ، لذلك شرع هذا القانون .

بسم الله الرحمن الرحيم

إقليم كوردستان – العراق
رئاسة الاقليم
الرئيس

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

باسم الشعب

قرار

رقم (٤) لسنة ٢٠١٠

وفقا للصلاحيات الممنوحة لنا فى الفقرة الأولى من المادة العاشرة لقانون رئاسة إقليم كوردستان – العراق رقم (١)ى لسنة ٢٠٠٥ المعدل وبناءاً على ما شرعه برلمان كوردستان – العراق في جلسته المرقمة (١٣) في ٢٠١٠/٦/٢٤ قررنا إصدار :

قانون رقم (٤) لسنة ٢٠١٠

قانون الهيئة المستقلة لحقوق الانسان في إقليم كوردستان - العراق

المادة الأولى :

يقصد بالمصطلحات و التعابير الأتية المعاني المبينة ازاءها لأغراض هذا القانون :

أولاً: الاقليم : اقليم كوردستان ــ العراق .

ثانياً : البرلمان : برلمان الاقليم .

ثالثاً: الهيئة : الهيئة المستقلة لحقوق الانسان في الاقليم .

رابعاً: المجلس : مجلس الهيئة .

خامساً: الرئيس : الرئيس الهيئة .

المادة الثانية :

أولاً: تؤسس هيئة بأسم (**الهيئة المستقلة لحقوق الانسان في إقليم كوردستان ــ العراق**) تتمتع بالشخصية المعنوية والاستقلال المالي والاداري ، و تكون لها ميزانية خاصة ضمن الميزانية العامة للاقليم ، و ترتبط بالبرلمان وتكون مسؤولة أمامه .

ثانياً : يكون المقر الرئيسي للهيئة في محافظة اربيل عاصمة الاقليم ، و تفتح لها مكاتب في مراكز سائر المحافظات كما و يجوز لها فتح مكاتب في الاقضية و النواحي .

المادة الثالثة:

تهدف الهيئة الى الحفاظ على حقوق الانسان و تعزيزها و الدفاع عنها في جميع المجالات وفق المعايير الدولية مع نشر ثقافة حقوق الانسان .

المادة الرابعة:

تتولى الهيئة المهام الأتية :

ئەرشيفی رۆژنامەی وەقايعی كوردستان لە سايتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

أولاً: تقديم المشورة و ابداء الرأي فيما يتعلق بقضايا حقوق الانسان و رفع توصياتها للوزارات و المؤسسات ذات العلاقة في الاقليم .

ثانياً: نشر ثقافة حقوق الانسان و قضايا المرأة و الطفل بترسيخ قيم التسامح و مفاهيم التضامن الاجتماعي .

ثالثاً: مراقبة ملائمة التشريعات في الاقليم لمبادئ حقوق الانسان و الحريات الاساسية و تقديم المقترحات بشانها للجهات المعنية .

رابعاً: تقييم مدى التزام السلطات في الاقليم بأحكام المواثيق و البنود الخاصة بحقوق الانسان و العهدين الدوليين الخاصين بالحقوق المدنية و السياسية و بالحقوق الثقافية و الاجتماعية و الاقتصادية و ابراز الانتهاكات التي قد تنجم عن ممارسات السلطات في الاقليم .

خامساً: اعداد دراسات و بحوث دورية و اصدار نشرات و مطبوعات حول سبل تحسين حقوق الانسان في الاقليم و عقد الندوات و الاجتماعات الخاصة بقضايا حقوق الانسان .

سادساً: زيارة و مراقبة السجون و مراكز الاصلاح الاجتماعي و المواقف و المعتقلات و مراكز التحقيق و اعداد تقارير دورية عن احوال السجناء و المودعين في الاصلاحيات و الموقوفين .

سابعاً: تلقي الشكاوي من الافراد و الجمعيات و منظمات المجتمع المدني عن انتهاكات حقوق الانسان و التأكد من صحتها و إخبار الادعاء العام بها لأتخاذ الاجراءات القانونية و متابعة نتائجها .

ثامناً: التعاون مع المنظمات المعنية بحقوق الانسان و غيرها من منظمات المجتمع المدني داخل الاقليم و خارجه و مع الجمعيات الفكرية و الاقتصادية و الاجتماعية و تنظيم حلقات البحث مع المواطنين في الاقليم بما يضمن نشر ثقافة الالتزام بالبنود التشريعية و الاتفاقيات الدولية حول قضايا حقوق الانسان لتعزيز سيادة القانون و تكريس احترام حقوق الانسان .

تاسعاً: التعاون و التنسيق مع المنظمات الدولية المختصة بقضايا حقوق الانسان و الجهات الاخرى ذات العلاقة بهدف تمثيل اقليم كوردستان في الاجتماعات و المؤتمرات المعنية بحقوق الانسان .

عاشراً:

أ- اعداد تقرير سنوي لبيان واقع حقوق الانسان في الاقليم و رفعه الى رئاسة اقليم كوردستان و رئاسة البرلمان كوردستان و رئاسة مجلس الوزراء و رئاسة مجلس القضاء و الجهات ذات العلاقة مع بيان التوصيات العملية لحماية و تعزيز حقوق الانسان في كوردستان .

ب- تقديم تقرير دوري حول اوضاع حقوق الانسان الى برلمان كوردستان و نشره في وسائل الاعلام .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

المادة الخامسة:

أولاً: رئيس الهيئة هو الرئيس الاداري للهيئة و المسؤول المباشر عن تنفيذ سياساتها ، وتصدر منه القرارات و الأوامر و التعليمات في كل ما له علاقة بشؤونها الفنية والمالية والادارية وفق القانون ، و يمثل الهيئة لدى الجهات الحكومية و المؤسسات و الهيئات الاخرى ذات العلاقة داخل الاقليم و خارجه .

ثانياً: يعين رئيس الهيئة بدرجة خاصة بناءاً على ترشيح من رئاسة البرلمان و رئاسة مجلس الوزراء و يصدر مرسوم اقليمي بالتعيين بعد مصادقة البرلمان على المرشح باغلبية عدد الحاضرين و تكون رئاسته لمدة أربع سنوات قابلة للتجديد مرة واحدة .

ثالثاً: يشترط في من رئيساً للهيئة :

١- أن يكون من مواطني الاقليم وساكناً فيه .

٢- حاصلاً على شهادة جامعية أولية على الأقل ، ومتمتعاً بالكفاءة والخبرة فى مجال حقوق الانسان .

٣- حسن السيرة والسلوك وغير محكوم بجناية أوجنحة مخلة بالشرف .

٤- تقديم تعهد خطي بعدم ممارسة العمل الحزبي طيلة مدة وظيفته .

٥- لم يشارك في الجرائم التي ارتكبتها السلطات القمعية .

المادة السادسة:

يؤدي رئيس و اعضاء الهيئة اليمين القانونية أمام رئيس مجلس القضاء و بالصيغة الاتية :

((**أقسم بالله العظيم ان أود المسؤوليات القانونية و المهنية بصدق و امانة و اخلاص و اعمل على ا نجاز المهام الموكولة الي في مجال الدفاع عن الحقوق الانسان باستقلال و حياد**))

المادة السابعة :

أولاً: تتكون تشكيلات الهيئة من الدوائر الآتية ، وتدار كل دائرة منها من قبل موظف بدرجة مدير عام حاصل على شهادة جامعية أولية و من ذوي الخبرة و الاختصاص ، و يعاونه عدد من الموظفين .

١- الدائرة الادارية والمالية : تتولى متابعة شؤون منتسبي الهيئة و ما يتعلق بميزانيتها و ممتلكاتها و ما يكفل تسيير عملها .

٢- الدائرة القانونية و حماية حقوق الانسان :تتولى استقبال و متابعة الشكاوي من الافراد و المؤسسات و المنظمات و غيرها في مسائل حقوق الانسان و زيارة السجون و مراكز التوقيف و التحقيق من صحة الانتهاكات في مسائل حقوق الانسان و رفع النتائج الى مجلس الهيئة كما تتولى دراسة التشريعات ذات العلاقة بحقوق الانسان و دراستها على ضوء المواثيق الدولية لحقوق الانسان و ابداء مقترحات بهذا الشأن الى مجلس الهيئة.

٣- دائرة العلاقات و الاعلام : تتولى التنسيق بين الدوائر المعنية في الهيئة و ما يحيله اليها مجلس الهيئة او رئيسها من طلبات في هذا الشأن و متابعة ما ينشر في وسائل الاعلام المختلفة فيما يتعلق بحقوق الانسان و نشر ثقافة حقوق الانسان و الاسهام في الترتيبات عند أقامة المؤتمرات و الندوات ذات العلاقة .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

٤- مستشارين لايزيد عددهم عن أثنين و من ذوي الخبرة و الاختصاص في مجال حقوق الانسان.

٥- يكون للهيئة مجلس اداري يتكون من الرئيس و مدراء دوائر الهيئة و المستشارين .

ثانياً: لرئيس الهيئة استحداث أو دمج أو إلغاء أى من أقسام الهيئة او شعبها وفقاً لمتطلبات العمل بعد مصادقة مجلس الهيئة .

ثالثاً: يتكون مجلس الهيئة من :

١- رئيس الهيئة / رئيساً .

٢- مدير عام الدائرة القانونية و حماية حقوق الانسان / مقرراً .

٣- ممثل مجلس الوزراء لاتقل درجته عن درجة خاصة / عضواً .

٤- ممثل مجلس القضاء / عضواً .

٥- ممثل الادعاء العام / عضواً .

رابعاً: ضمان مشاركة المرأة في المجلس .

خامساً: يجتمع المجلس شهرياً ، وللرئيس عندالضرورة دعوته لاجتماع طارىء ، وتتخذ القرارات فيه بأغلبية عدد الحاضرين ، و في حالة التساوي في الاصوات يرجح الجانب الذي يصوت معه الرئيس .

سادساً: للرئيس دعوة ممثلي الجهات ذات العلاقة من الوزارات و دوائر الاقليم و القطاع الخاص و منظمات المجتمع المدني لحضور اجتماعات المجلس و لايحق لهم التصويت .

المادة الثامنة :

أولاً: للبرلمان مراقبة و متابعة اعمال الهيئة وفقاً لأحكام القانون و نظامه الداخلي .

ثانياً: يعفي الرئيس من منصبه بقرار مسبب من البرلمان يتخذه بالأغلبية المطلقة لعدد اعضائه بعد ثبوت عدم كفاءته .

المادة التاسعة:

على الوزارات و الجهات غير المرتبطة بوزارة و الهيئات المستقلة كافة الالتزام بتقديم الوثائق و البيانات و الاحصائيات و المعلومات ذات الصلة بأعمال و المهام المهنية للهيئة في المدة المحددة و على الهيئة مفاتحة البرلمان في حالة عدم التزام الجهات المذكورة به .

المادة لعاشرة :

تخضع حسابات الهيئة للتدقيق و الرقابة من قبل ديوان الرقابة المالية في الاقليم .

المادة الحادية عشرة:

لرئيس الهيئة اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ أحكام هذا القانون .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

المادة الثانية عشرة:

أولاً: تؤول كافة موجودات و حقوق و التزامات وزارة حقوق الانسان الملغاة الى الهيئة .

ثانياً: تتم املاء درجات ملاكات الهيئة من منتسبي وزارة حقوق الانسان الملغاة .

ثالثاً: لا يعمل بأي نص قانوني أو قرار يتعارض مع أحكام هذا القانون .

المادة الثالثة عشرة:

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ أحكام هذا القانون .

المادة الرابعة عشرة :

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تأريخ نشره في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

مسعود بارزاني
رئيس اقليم كوردستان - العراق

هەولێر
٨/ تموز/٢٠١٠ ميلادية
١٧/ پوشپەڕ/٢٧١٠ كوردية
٢٦/ رجب/١٤٣١ هجرية

الاسباب الموجبة

لضمان حماية و تعزيز احترام حقوق الانسان و الحقوق و الحريات المنصوص عليها في الدستور و القوانين النافذة و الاعلان العالمي لحقوق الانسان و العهدين الدوليين و البروتوكولات الملحقة بهما و غيرها من المواثيق و الاتفاقيات المتعلقة بحقوق الانسان المصادق عليها من قبل الحكومة الاتحادية و حيث ان المبادئ الاساسية منها على قدر كبير من الاهمية و معياراً يمكن ان تقاس به مواقف المجتمعات و الحكومات وترسيخ و تنمية و تطوير قيم و ثقافة حقوق الانسان و بما ان شعب كوردستان – العراق اختار طريق التقدم بما يضمن حقوق المواطنين الكوردستانين و تأكيداً على هذا النهج فقد شرع هذا القانون .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بسم الله الرحمن الرحيم

إقليم كوردستان – العراق
رئاسة الاقليم
الرئيس

باسم الشعب

قرار

رقم (١٠) لسنة ٢٠١٠

وفقا للصلاحيات الممنوحة لنا فى الفقرة الأولى من المادة العاشرة لقانون رئاسة إقليم كوردستان – العراق رقم (١)ى لسنة ٢٠٠٥ المعدل وبناءاً على ما شرعه برلمان كوردستان – العراق في جلسته المرقمة (١٥) في ٢٠١٠/٦/٢٠ قررنا إصدار :

قرار رقم (١) لسنة ٢٠١٠

الصادرة من برلمان كوردستان – العراق

استناداً لأحكام الفقرة (١) من المادة (٥٦) من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢ المعدل ، بناءً على ماجاء في جلسة برلمان كوردستان – العراق الاعتيادية المرقمة (١٥) المنعقدة بتأريخ ٢٠١٠/٦/٢٠ تقرر مايلي :

أولاً: رفض المقترح بقانون لـ (**هيئة التقييس و السيطرة النوعية لاقليم كوردستان**) .

ثانياً : يعتبر القرار نافذاً من تأريخ تبنيه في ٢٠١٠/٦/٢٠ و ينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

مسعود بارزانی
رئيس اقليم كوردستان - العراق

هەولێر
٨/ تموز /٢٠١٠ ميلادية
١٧/ پوشپەر/٢٧١٠ كوردية
٢٦/رجب/١٤٣١ هجرية

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بسم الله الرحمن الرحيم

إقليم كوردستان – العراق
رئاسة الاقليم
الرئيس

باسم الشعب

قرار

رقم (١١) لسنة ٢٠١٠

وفقا للصلاحيات الممنوحة لنا فى الفقرة الأولى من المادة العاشرة لقانون رئاسة إقليم كوردستان – العراق رقم (١)ى لسنة ٢٠٠٥ المعدل وبناءاً على ما شرعه برلمان كوردستان – العراق في جلسته المرقمة (١٥) في ٢٠١٠/٦/٢٠ قررنا إصدار :

قرار رقم (٢) لسنة ٢٠١٠

الصادرة من برلمان كوردستان – العراق

استناداً لأحكام الفقرة (١) من المادة (٥٦) من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢ المعدل ، بناءً على ماجاء في جلسة برلمان كوردستان – العراق الاعتيادية المرقمة (١٥) المنعقدة بتأريخ ٢٠١٠/٦/٢٠ تقرر مايلي :

أولاً: رفض المقترح بقانون لـ (**الأدعاء العام لاقليم كوردستان – العراق**) .

ثانياً : يعتبر القرار نافذاً من تأريخ تبنيه في ٢٠١٠/٦/٢٠ و ينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

مسعود بارزانى
رئيس اقليم كوردستان - لعراق

هەولێر
٨/ تموز /٢٠١٠ ميلادية
١٧/ پوشپەر/٢٧١٠ كوردية
٢٦/رجب/١٤٣١ هجرية

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بسم الله الرحمن الرحيم

إقليم كوردستان – العراق
رئاسة الاقليم
الرئيس

باسم الشعب

قرار

رقم (١٢) لسنة ٢٠١٠

وفقا للصلاحيات الممنوحة لنا فى الفقرة الأولى من المادة العاشرة لقانون رئاسة إقليم كوردستان – العراق رقم (١)ى لسنة ٢٠٠٥ المعدل وبناءاً على ما شرعه برلمان كوردستان – العراق في جلسته المرقمة (١٩) في٢٠١٠/٦/٢٧ قررنا إصدار :

قرار رقم (٣) لسنة ٢٠١٠

الصادرة من برلمان كوردستان – العراق

استناداً لأحكام الفقرة (١) من المادة (٥٦) من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢ المعدل ، بناءً على ماجاء في جلسة برلمان كوردستان – العراق الاعتيادية المرقمة (١٥) المنعقدة بتأريخ ٢٠١٠/٦/٢٧ تقرر مايلي :

أولاً: رفض المقترح بقانون لـ (**التعليم المفتوح في إقليم كوردستان – العراق**) .

ثانياً : يعتبر القرار نافذاً من تأريخ تبنيه في ٢٠١٠/٦/٢٧ و ينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

مسعود بارزاني
رئيس اقليم كوردستان - لعراق

هەولێر
٨/ تموز /٢٠١٠ ميلادية
١٧/ پوشپەر/٢٧١٠ كوردية
٢٦/رجب/١٤٣١ هجرية

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

بسم الله الرحمن الرحيم

إقليم كوردستان – العراق
رئاسة الاقليم
الرئيس

باسم الشعب
قرار
رقم (١٣) لسنة ٢٠١٠

وفقا للصلاحيات الممنوحة لنا فى الفقرة الأولى من المادة العاشرة لقانون رئاسة إقليم كوردستان – العراق رقم (١)ى لسنة ٢٠٠٥ المعدل وبناءاً على ما شرعه برلمان كوردستان – العراق في جلسته المرقمة (١٩) في ٢٠١٠/٦/٢٧ قررنا إصدار :

قرار رقم (٤) لسنة ٢٠١٠
الصادرة من برلمان كوردستان – العراق

أولاً: تصديق الحساب الختامي لحكومة إقليم كوردستان – العراق لسنة (٢٠٠٩) .

ثانياً : إقرار مقترحات لجنة الشؤون المالية و الاقتصادية لبرلمان كوردستان – العراق .

ثالثاً : على مجلس الوزراء و الجهات ذات العلاقة اتخاذ ما يلزم بشأن ماجاء في الفقرة ثانياً أعلاه .

رابعاً : يعتبر القرار نافذاً اعتباراً من تاريخ اقراره في ٢٠١٠/٦/٢٨ و ينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

مسعود بارزانى
رئيس اقليم كوردستان - لعراق

هەولێر
٨/ تموز /٢٠١٠ ميلادية
١٧/ پوشپەر/٢٧١٠ كوردية
٢٦/رجب/١٤٣١ هجرية

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقايعی كوردستان لە سايتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

مقترحات لجنة شؤون المالية و الاقتصادية في برلمان كوردستان حول مضمون تقرير الحسابات النهائية لحكومة اقليم كوردستان لسنة ٢٠٠٩

١- نطالب بإعادة دمج مؤسسة الرقابة المالية لتراقب و بصورة فعالة الأموال العامة و كيفية صرف الميزانية و الايرادات .

٢- تفعيل دور الرقابة والتدقيق الداخلي في الوزارات و المؤسسات الحكومية عن طريق و صنع العاملين الخبراء و الاكفاء في هذا المجال كما و يجب ان تكون لموظفي هذا القسم خصوصياتهم .

٣- تنشئة و إعداد الكوادر المتمكنة في الحسابات و التدقيق في الوزارات و المؤسسات الحكومية عن طريق الدورات و ورشات أعمال و تدريبهم على نظام العمل الجديد .

٤- إخطار و مساءلة و إحالة العاملين الفاسدين و المهملين في المؤسسات و وزارات حكومة الاقليم الى المحاكم المختصه ، و مكافئة و تقديم الشكر الى الكوادر النشطة و المخلصة العاملة على سلامة الميزانية و المال العام من الهدر و ان هذه العملية هامة جداً إن نفذت بدون تمييز و مساندة .

٥- تقديم الحسابات النهائية لحكومة الاقليم الى البرلمان في موعدها القانوني المحدد مع تقرير الرقابة المالية .

٦-تصفية و معالجة السلف المصروفة مقدماً وفق القانون و التعليمات الحسابية .

٧- على كل وزارة او مديرية ان تستخدم ما بقيت لديها من المبالغ في المشاريع و النقاط المفيدة اللازمة مع مراعاة المصلحة العامة لاقليم كوردستان وفق القوانين و التعليمات .

٨- على حكومة الاقليم و البرلمان أن تطالب الحكومة الاتحادية عن طريق قنواتها و بصورة دائمة للإسراع في تنفيذ حصة قوات البيشمرگه من الميزانية ، لأن البشمرگه جزء من منظومة الدفاع الوطني وفق الدستور العراقي .

٩- على حكومة الاقليم ان تبحث و بأستمرار عن المصادر الجديدة الضرورية لإغناء الميزانية و سد الحاجات الحكومة و الأفراد لأجل زيادة التنمية و التطوير الاقتصادي للاقليم .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com

و في الحقيقة فان لجنتنا ترى انه إذا طبقت حكومة الاقليم هذه التوجهات التي تطالب بها اللجنة ، و وصلت الميزانية المخمنة الى البرلمان في موعدها القانوني ، و نوقشت بدقة و بشكل صحيح و واقعي و نظرنا اليها و تعاملنا معها بصورة فنية عامة قومية ، أي انه اذا قامت كل لجنة من اللجان بحسب اختصاصها و علاقتها بوزارتها المعنية بالمراقبة الدائمة للمشاريع و النفقات و الايرادات و وصلت الحسابات الختامية الى البرلمان في موعدها القانوني ، فان دراستها و إجراء النقاش عليها في اللجنة الخاصة بها و التي هي اللجنة المالية و الاقتصاد ، ستصل الى النهاية و لايبقى سوى تصديقها من قبل البرلمان ، و حينئذ فانها لا تحتاج الى مناقشة مطولة في قاعة البرلمان ، و يعنى هذا ان اللجان تقوم بدورها الاختصاصي ، و يحصل الاطمئنان التام داخل اللجان لينتقل بالتالي الى قاعة البرلمان .

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

www.mojkudistan.com